

iaeden

butlletí núm. 139

INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER A LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA

Dibuix: Llorenç Pascua

1980-2010
A N Y S

tardor
2010

Butlletí de la IAEDEN

Número 139 - Tardor-10

Editat per la Institució Altempordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura (IAEDEN), entitat independent sense afany de lucre i membre de la Federació Ecologistes de Catalunya.

Apartat correus 245 Figueres

Tel.: 972 67 05 31

Fax: 972 67 03 91

e-mail: iaeden@iaeden.catweb: www.iaeden.cat

Composició de la Junta Directiva de la IAEDEN:

President: *Ignasi Batet*Vicepresidenta: *Bàrbara Schmit*Secretari: *Joaquim Guillaumet*Tresoreria: *Vicenç Serradell*Vocals: *Anna Albó,**Marta Ball-Ilosera, Lluís Benejam,**Carme Bosch, Joan Budó,**Sílvia Guitart, Salvador Jover,**Leonel Manso, Llorenç Pascua,**Montse Pascual, Esteve Robleda,**Ariana Seglar, Xavier Vizcaíno.*

Han col·laborat en aquest número:

*Ignasi Batet, Lluís Benejam,**Josep M. Dacosta, Garrollar,**Eduard Martí, Llorenç Pascua,**Sandra Saura, Bàrbara Schmit.*

Disseny i fotos (Ll. P.):

Llorenç Pascua

Composició de textos:

Fotocomposició Roger - Figueres

Imprès a Impremta Canigó

Dipòsit legal: GI-2076/92

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix necessàriament les opinions expressades en les col·laboracions signades pels seus autors.

© 2010, IAEDEN

S U M A R I

Portada: Carpa (<i>Cyprinus carpio</i>)	1
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	4
Noticiari	6
Memorial Albert Ramon i Estarriol	7
Salvem l'Empordà.	11
Premi de la Fundació Valvi: 30 anys de IAEDEN.	14
Rastres i senyals dels mamífers. La geneta	17
EL GARROLLAR: cap a la consolidació del consum responsable	20
Butlleta d'inscripció	23

EDITORIAL

Durant aquest estiu, la lluita contra la imposició del model eòlic de la Generalitat (del qual us hem informat en els darrers butlletins) ha seguit i entra ara en una altra fase. El Departament d'Economia ha desestimat tots els recursos presentats en contra de l'Acord de Govern que defineix les ZDP (Zones de Desenvolupament Prioritari) de l'energia eòlica i ens queda, per enèsima vegada, només la via judicial i presentar un contenciós administratiu –amb les conseqüents despeses econòmiques que això implica. Perquè ara resulta que, si no ho fem, els serveis jurídics de la Generalitat interpreten el nostre “silenci” com a mostra del nostre vistiplau a les seves lleis, tal com ho argumenten en la desestimació del recurs presentat on diuen que no podem qüestionar una llei contra la qual en el seu dia no vam presentar contencions...

Així, en aquests moments el senyor Maure, director general de Mines i Energia i que ja coneixem per la imposició de la MAT, reparteix el pastís (és a dir, l'Albera) entre les empreses que s'han presentat al concurs públic pels quatre parcs eòlics en què consistirà la ZDP de l'Empordà. Mentre que les entitats empordaneses que s'hi oposen i lluiten per un altre model eòlic i energètic, uneixen forces no només en la presentació del contenciós, sinó també en informar la ciutadania, ja que des de la Generalitat encara és hora que vingui algú a donar la cara. Des del mes d'agost es publica un butlletí, *Enventats*, que es reparteix en els pobles afectats per la ZDP i que també podeu trobar a l'Internet (www.albera.eu). També es fa ver una acció simbòlica davant del castell de Quermançó, avisant del perill que el nostre patrimoni d'interès cultural i, per tant, turístic podria quedar “tapat” pels aerogeneradors. S'està acabant una campanya d'adhesions al manifest “de la societat empordanesa sobre l'energia eòlica”. I pel mes d'octubre s'organitza un cap de setmana reivindicatiu amb una acampada a l'Albera, amb excursions perquè tothom pugui conèixer el territori afectat i amb concert, accions i dinar popular (més informació a <http://lesmuntanyesparlen.blogspot.com>).

El territori està mobilitzat! (I el Consell Comarcal calla sospitosament, després que s'ha ignorat la seva proposta, fruit d'un estudi que, recordem-ho, hem pagat entre tots.)

Sobretot, no perdem l'esperança que entre el proper canvi de govern i la crisi econòmica es retardaran les tramitacions i actuacions i que encara podem evitar la destrucció del que encara es vol tornar a presentar com a Patrimoni de la Humanitat!

CALENDARI D'ACTIVITATS

• **Diumenge 17 d'octubre.** X Fira Infantil de l'Intercanvi.

Enguany celebrem i realitzem la desena edició de la Fira de l'Intercanvi. Aquesta activitat permet a la mainada intercanviar les joguines sense utilitzar els diners, aprofundint d'aquesta manera en el concepte de reutilitzar. També hi haurà, com cada any, el Concurs de Joguines Reciclaes. Adjuntem díptic.

Hora i lloc: a partir de 2/4 d'11 del matí als jardins Puig Pujades (plaça interior del Teatre Jardí). A la 1 del migdia hi haurà el Concurs de Joguines.

Organitza: IAEDEN.

• **Dissabte 23 d'octubre.** Jornada de plantada d'arbres al Mas Margall.

Realitzarem una jornada de manteniment de la zona dels Estanyols del Mas Margall. En aquesta ocasió farem una petita plantada d'arbres en diferents punts dels estanyols per evitar el pas de la gent. Us animem a tots a venir a la plantada!

Hora i lloc de trobada: a les 9 del matí al Mas Margall.

Inscripcions: gratuït, però cal apuntar-se trucant al telèfon 972670531, places limitades.

Organitza: IAEDEN.

• **Diumenge 24 d'octubre. Sortida per conèixer els bolets.**

Un any més, amb el biòleg i micòleg Daniel Siscart anirem a caçar bolets per aprendre les diferents espècies, la seva biologia i ecologia. La sortida serà només matinal, fins a les dues del migdia, i recorrerem diferents indrets de la comarca.

Hora i lloc de trobada: a les 9 del matí a la plaça del Sol de Figueres.

Cal portar: calçat còmode, cistell i ganivet.

Inscripcions: al telèfon 972670531, places limitades.

Preu: gratuït pels socis de la IAEDEN (i Amics de Salvem l'Empordà) i 5 euros pels no socis.

Organitza: IAEDEN.

• **Diumenge 7 de novembre. Sortida familiar al Paratge Natural de la Massana, a l'Albera.**

Amb aquesta sortida seguim amb aquest tipus d'activitats de caire familiar, o sigui, per a totes les edats. En aquest cas el naturalista Ignasi Batet ens descobrirà els secrets i els encants del bosc de la Massana, al vessant nord de l'Albera.

Hora i lloc de trobada: a les 9 del matí a la plaça del Sol de Figueres.

Cal portar: calçat còmode, aigua, esmorzar, dinar i roba d'abric.

Inscripcions: al telèfon 972670531, places limitades.

Preu: gratuït pels socis de la IAEDEN (i Amics de Salvem l'Empordà) i 5 euros pels no socis, i gratuït pels menors d'edat.

Organitza: IAEDEN.

Anellament al Mas Margall.

Seguint amb les sessions d'anellament als estanyols del Mas Margall, a càrrec de Joan Ventura, farem una sessió aquesta tardor, però encara està per concretar el dia exacte. Estigueu atents a la web de la IAEDEN o doneu-nos el vostre correu electrònic i us informarem.

Organitza: IAEDEN.

Per estar permanentment informats:
www.iaeden.cat

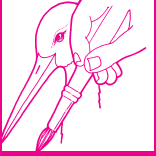
La IAEDEN organitza la trobada de joves voluntaris del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Aquest estiu es va celebrar als Aiguamolls de l'Empordà (27, 28 i 29 d'agost) un campament de tres dies per afavorir l'intercanvi d'experiències entre joves voluntaris **del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (PNAE) i del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.**

Des de la IAEDEN s'ha col·laborat amb aquesta iniciativa d'ambdós parcs naturals organitzant els campaments i fent-nos càrrec de totes les activitats. Durant aquests tres dies vam fer excursions vora el mar i terra endins, visitant la platja de Can Comes, l'Estany d'en Túries, els Estanys d'Europa i el de Vilaüit, per tal que els visitants d'Aigüestortes coneguessin les nostres contrades, a peu i en bicicleta. A canvi de la ruta que des de l'Empordà vam preparar, els joves d'Aigüestortes ens van ensenyar com estudien els ratpenats a través de l'escolta dels ultrasons durant una sortida nocturna. A la nit també vam intercanviar llegendes d'aquestes dues parts de Catalunya, i vam dormir sota els estels fent bivac i somniant amb el

bruel de Castelló i els minairons del Pirineu. La trobada i l'intercanvi d'experiències va resultar realment profitós i el que és més important, és que ens ho vam passar de conya. Esperem que l'any que ve podrem acceptar la seva invitació i visitar el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici!

MEMORIAL ALBERT RAMON I ESTARRIOL

LES DUES REALITATS

L'art, igual que la religió, tracta de la realitat interna. L'artista posa de manifest el vessant intern de la vida i no l'extern. En aquest respecte, l'artista s'assembla al místic, però mentre aquest aspira a una vida més plena, l'altre es converteix en creador. La creació és el producte de la unió de l'esperit i la matèria en la imaginació... Tota creació diferirà segons els ulls a través dels que l'artista es vegi a ell mateix com a creador, la matèria primera de l'experiència que transformi i la classe d'esperit essencial que cregui reflectir.

Algú pot pensar que començar un escrit, que pretén parlar d'un concurs juvenil de dibuix i pintura de la natura, amb les paraules precedents és voler donar-li un aire excessivament transcendent. En tot cas he de dir que no he pretès molestar a ningú ni fer gala d'erudició ni pedanteria.

Aquestes paraules que va escriure George Rowley en la introducció del seu treball *Principles of Chinese Painting*, em serveixen únicament per portar el tema cap al terreny dels sentiments íntims.

L'art, al meu entendre, està fortament vinculat a conceptes com bellesa, harmonia, equilibri, perfecció, ... Conceptes de difícil definició i que tenen uns límits imprecisos, tant que sovint es poden fondre (i confondre) els uns amb els altres; molt atractius per aquells que volen donar gat per llebre en benefici propi.

Freqüentment oblidem que els joves participants del Memorial Albert Ramon i Estarriol estan fent art. Ens sembla que pel fet de ser joves la seva participació cal englobar-la més aviat dins les activitats culturals o de formació que habitualment realitzen en aquesta època de la seva vida, fins i tot dins les de lleure. Tota activitat artística –en el nostre cas el dibuix i la pintura– va més enllà i encamina amb el temps cap a una clara percepció d'aquesta realitat interna, de la qual feia referència l'escrit del començament.

És prou conegut que actualment se senten veus de persones procedents dels àmbits més diversos (pensadors, psicòlegs, filòsofs, metges, religiosos, etc.) que opinen que molts dels mals de la societat occidental actual provenen de la manca

d'atenció que cadascú de nosaltres fa a la pròpia realitat interna. Al poder econòmic que regeix, de forma absoluta, la nostra societat això ja li va bé. Perquè tot funcioni (aparentment) només necessita consumidors incontinents i, si pot ser, com més babaus millor. És el culte absolut al vessant extern de la vida el que dóna uns beneficis més sucosos. Observant el present podem dir que mentre la nostra realitat externa s'està morint de farta, la interna expira d'inanició. Cap de les dues és més important que l'altra, per tant seria de desitjar una convivència del tot equilibrada.

Foto: L.I.P.

Entrega de premis Memorial Albert Ramon i Estarriol 2010.

Foto: L. P.

Tura Sanz Sanglas dedicant el poster de la seva obra guanyadora de la categoria B del 2009.

Tornem als joves participants del Memorial Albert Ramon i Estarriol. Tant de bo trobin gràcies a aquests premis al·licients per fer camí, des de la descoberta de la pròpia realitat interna, cap a la recerca de la utopia (bellesa, harmonia, equilibri, perfecció,...). Camí, en definitiva, cap a l'equilibri personal de les dues realitats, que els pot portar, entre altres coses, a no pecar ni de consumistes ni de babaus.

Estic gairebé segur que si els concursos juvenils de tema artístic tinguessin una participació massiva, arribaria el dia que serien prohibits per atemptar contra l'ordre establert.

Llorenç Pascua

GUANYADORS Memorial Albert Ramon i Estarriol

Premi categoria A (de 12 a 14 anys).
Obra: *El camell*
de RAÜL FERNÁNDEZ GIL.

Premi categoria B (de 15 a 18 anys).
Obra: *Matí de tardor*
d'ALBERT GIMÉNEZ TORRENT.

Fotos: Ll. P.

Premi categoria C (de 19 a 25 anys).
Obra: *A l'aguait*
de JUDIT FRIGOLA FONTACABA.

Salvem l'Empordà

Continua la lluita contra la imposició èdica

Tal i com hem anat informant als últims butlletins, continua la lluita per intentar salvar la comarca del desgavell èdic al qual ens estan avocant.

A principis de juliol, les plataformes cíviques i associacions naturalistes de tot Catalunya van presentar recursos de reposició en contra l'Acord de Govern que determina les zones de desenvolupament prioritari (ZDP). Aquests recursos expressen el nostre rebuig total a l'acord i en demanen la suspensió immediata i cautelar i la seva nul·litat de ple dret. Recordem que amb la planificació èdica que ha aprovat la Generalitat, a part de la ZDP, també es permet la construcció de la major part dels parcs autoritzats o en tramitació i la instal·lació il·limitada de “miniparcs” a qualsevol indret de la comarca. També estableix que un cop esgotada la ZDP se'n podran delimitar de noves.

Des de fa molts anys hem denunciat reiteradament les conseqüències habituals que comporta la instal·lació d'un parc èdic (eixamplament i obertura de nous camins, rases per les línies d'evacuació, afectació sobre la salut i el benestar de la població i la fauna, etc). Ara també incorporem al recurs, irregularitats legals com la manca de competència del Govern de la Generalitat en aquest assumpte, manca d'instruments de planificació sectorial prèvia, la no participació ni de les institucions afectades ni de la ciutadania, i la manca d'informes d'avaluació ambiental previs a la determinació de les zones.

En el cas de la ZDP de l'Alt Empordà, constatem que l'Acord no estudia la seva viabilitat ambiental, ignora les propostes dels experts encarregades pel Consell Comarcal i aprovades per una àmplia majoria de les administracions locals (que conclouen la necessitat d'una redefinició de les zones d'implantació èdica a la comarca), no té en compte ni la incidència sobre espècies en perill d'extinció especialment protegides ni els elements de patrimoni cultural (molts d'ells protegits a través dels instruments de planejaments municipals), ignora la manca d'idoneïtat d'un parc èdic al municipi d'Espolla (manifestada en una resolució de la ponència ambiental de parcs èdics l'octubre de 2006 en relació a un projecte de parc èdic en aquest municipi amb uns motius que són comuns als

altres pobles de l'Albera), i contribueix amb la seva erràtica planificació a la fragmentació irracional del territori.

Davant d'aquesta acumulació d'incoherències i faltes administratives, **vam demanar** al Govern de la Generalitat que suspengués i retirés l'Acord de Govern de la determinació de les ZDP, i al Departament d'Economia i Finances i especialment a la Direcció General d'Energia i Mines un compromís per un Pla Comarcal de l'Energia que planifiqui globalment totes les fonts d'energia renovables, prioritzant la reducció del consum i la millora de l'eficiència, apostant decididament per la microgeneració i incentivant que els projectes siguin promoguts des del teixit social. Finalment, **vam demanar** també, al Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i al Departament de Medi Ambient i Habitatge, que exerceixin les seves competències en protegir els valors naturals i culturals de la nostra comarca.

20-8-2010. Moment de l'acció reivindicativa davant del castell de Quermançó a Vilajuïga.

Cal remarcar però, que a mitjan agost ja es va rebre la desestimació del recurs per part de la Generalitat, la qual cosa només deixa la via judicial per intentar aturar aquest desastre.

D'altra banda, per tal de fer públic el nostre discurs i explicar les actuacions que estem duent a terme, a finals d'agost, membres de l'Associació Respectem l'Albera (ARA) i de Salvem l'Empordà van realitzar una acció al castell de Quermançó per denunciar la política energètica de la Generalitat. L'acció va simular el possible futur de la comarca on els turistes s'haurien de fer les fotos amb els molins de vent al costat del patrimoni natural i cultural de casa nostra.

Els propers mesos continuarà la feina i els actes reivindicatius. Destaca el cap de setmana del 16 i 17 d'octubre, en el qual, amb la col·laboració dels centres excursionistes i diverses entitats del país, us convoquem a una acampada a Vilartolí, al terme de Sant Climent Sescebes. Hi haurà caminades, concerts, accions reivindicatives, debats i moltes sorpreses més.

Premi de la Fundació Valvi a la IAEDEN

El passat 27 de maig, la Fundació Valvi va atorgar el premi Joaquim Codina i Vinyes (en la seva 5a edició) a la IAEDEN, per la trajectòria de 30 anys defensant el territori. Durant l'entrega del premi, l'empordanès Josep Maria Dacosta va llegir aquest escrit redactat per ell mateix i que tot seguit reproduïm:

30 anys de IAEDEN

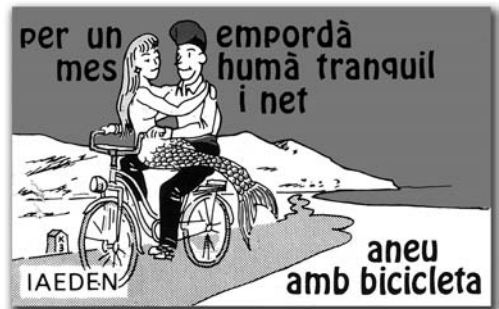
En primer lloc, hem de felicitar la Institució Alt Empordanesa d'Estudi i Defensa de la Natura –IAEDEN– pel premi Joaquim Codina i Vinyes que també reconeix la tasca de “Salvem l'Empordà. Una curiositat en relació amb aquest trofeu, que està dedicat al **Dr. Codina de la Celler de Ter** qui fou nomenat “l'apòstol de la micologia catalana” i descobrí una falguera raríssima, la *Pellaea calomelanos* al Pasteral. Aquesta planta té una distribució molt curiosa: es troba a la Celler de Ter, a Sant Llorenç de la Muga (territori de la Iaeden) i després salta de continent per localitzar-se al sud d'Àfrica, Etiòpia i nord de l'Índia. Tanmateix també hem de felicitar la Iaeden pels seus primers **30 anys de vida**. Han estat tres dècades de treball voluntariós i a la vegada imprescindible per a la salut ecològica d'aquest país. És a dir, una mena de **“Pepito grillo” ambiental** per una societat que, per als temes ambientals, encara té una mica de **síndrome de Peter Pan**.

El primer mot que resumiria la tasca que ha fet la Iaeden en aquest període, en aquesta “Guerra dels 30 anys”, és: **PIONERS**. Només un petit exemple: fa molts anys, aquesta entitat va fer una campanya que convidava a deixar el cotxe a casa i anar en **bicicleta** per la ciutat. Els poders públics, després de molt de temps han implantat el Bicing i la Girocleta. Fins i tot l'Ajuntament de Figueres ha adquirit aquest vehicle ecològic per als seus funcionaris. Si algú va qualificar la Iaeden de visionària, anirà veient que les seves “profecies ambientals” s'han anat complint. Altres paraules que defineixen aquesta entitat és **sensibilitat i compromís**. Ser sensible és reconèixer els valors naturals i culturals d'aquest

país i prendre el compromís de voler-los conservar per a les generacions futures. En aquest acte cal recordar que molts espais naturals gironins s'han preservat gràcies a la mobilització d'entitats ciutadanes com la Iaeden. Només per parlar del **litoral**, tenim que a l'Alt Empordà, la Iaeden ha participat en la defensa del cap de Ras (a cavall de Llançà i Colera), del cap de Creus (amb el lema “si tens un patrimoni, és natural que el protegeixis”) i els Aiguamolls de l'Empordà (de fet la Iaeden es fundà amb gent del Grup de Defensa dels Aiguamolls. Per cert, abans de la fundació de la Iaeden, ciutadans de Roses evitaren la construcció d'un port i una macrourbanització al cap Norfeu.

Al Baix Empordà, altres entitats han pressionat perquè no es perdessin els aiguamolls de Pals –que formen part del flamant Parc Natural del Montgrí, les Medes i el Baix Ter”. També la ciutadania es mobilitzà perquè no es construís al paratge i la plana de Castell (on se celebrà el **primer i últim** referèndum popular). Tanmateix el projecte de port a la cala el Crit aixecà mots crits de protesta. A la Selva fa poc, 18.000 signatures avalaren que no s'urbanitzés Pinya de Rosa. Per tant, ja podeu endevinar que la tasca de les entitats ambientalistes és imprescindible, però no solament en un passat plusquamperfet, sinó també en el **present d'indicatiu**.

La Iaeden, com moltes altres entitats de defensa i estudi del territori, ha treballat en dues línies que, en els darrers anys, han esdevingut conceptes mítics, emprats sovint com una “panacea social”. Aquests són el **voluntariat i la participació ciutadana**. En un país com aquest en el qual encara s’ha d’avançar molt en la **filantropia** (s’ha de dir que els nostres amfitrions, la Fundació Valvi, n’és una excel·lent mostra), moltes associacions han hagut de comptar amb el treball desinteressat de socis i simpatitzants.

Els voluntaris han estat fonamentals per aconseguir els objectius exposats i de retruc, **la participació ciutadana també és una mena de voluntariat**, d’implicació lliurement escollida i volguda amb la qual les persones i els col·lectius manifesten el seu parer respecte a una proposta pública. No és això el que ha fet durant tres decennis la Iaeden? ¿L’entitat amb la presentació d’al·legacions a projectes, el manifestar-se públicament i la recerca de complicitats amb els mitjans de comunicació no ha fet una participació ciutadana *avant la lettre*?

No voldria acabar sense citar un parell més d’aspectes que aquesta associació ha sembrat al seu entorn, com és **l’educació ambiental** i l’esdevenir una **planter de professionals de la natura**, planter com el de can Barça, però en lloc de futbolistes ha generat veterinaris, ambientòlegs, biòlegs i sobretot naturalistes. Potser algú s’estranyarà que hagi esmentat **veterinaris**. Doncs sí, aquesta entitat va posar en marxa, molt abans que ho fes l’administració, un **centre de recuperació d’animals ferits**, per guarir-los –aquí hi havia els futurs veterinaris– i després alliberar-los a la natura. Pel que fa a **l’educació ambiental**, l’entitat ha impartit infinitat de cursos naturalistes i ha ofert guiatges en moltes sortides de natura. D’aquí també s’han fet camps de treball, campaments juvenils, educació en el lleure, monitoratges... i tants altres temes fonamentals per a la socialització i **ambientalització del personal**.

El premi atorgat per la Fundació Valvi ha de ser un estímul per tal que la Iaeden i Salvem l’Empordà continuïn desenvolupant la seva tasca. Ah! I que segueixin amb aquest sentit de l’humor tan fi que tenen, com la darrera convocatòria que ha estat a la C-31, amb ironies finíssimes cap als parcs eòlics i el trinxament del territori. Tal com deia Gila, a la guerra –car que sigui ambiental– també hi caben els somriures.

Rastres i senyals dels mamífers.

La geneta (*Genetta genetta*)

La geneta és un animal que passa força desapercebut, ja que es passa bona part del dia enfilada en un arbre o amagada en algun forat. Això provoca que els seus rastres també passin força desapercebuts, a excepció feta dels seus excrements. El seu aspecte i mida és semblant al d'un gat, pel morro, les orelles i el cos allargat, però té les potes més curtes. No es tracta, però de cap fèlid, sinó d'un vivèrrid, essent de la mateixa família que la mangosta africana. El seu pelatge sol ser entre marró grisenc i cremós, amb força taques fosques repartides per tot el seu cos, excepte per la zona ventral. La llarga cua presenta entre 8 i 10 anelles concèntriques fosques.

RASTRES

Petjades

La geneta té cinc dits al peu, però el cinquè rarament queda marcat. És l'únic que pot marcar els cinc dits sense marcar les ungles. Té, talment com el gat,

Foto: Toni Batet

Exemplar de geneta.

ungles retràctils, això vol dir que molt sovint no queden impreses. La fagina (*Martes foina*), en canvi, marca les ungles. En el cas de la geneta els dits estan més a prop del coixinet principal que en la fagina. Els dits de la geneta presenten una forma, més aviat ovalada, si bé presenten una petita fenedura, gairebé inapreciable en les petjades.

També costa una mica distingir-la de la del gat salvatge. La geneta té les marques més juntes entre si i ofereix un aspecte més llarg que ample, mentre que la del gat és més arrodonida. El coixinet principal del gat salvatge té tres lòbuls alineats, mentre que la geneta en té dos i un tercer al mig molt més petit i més cap a endins. Les petjades solen fer 3'5 cm de llarg per 3 cm d'amplada.

Petjada de geneta: pota davantera dreta. Fixeu-vos en el cinquè dit.

Foto: Ignasi Batet

Excrements:

Les genetetes solen fer concentracions d'excrements en un mateix lloc. Reben el nom de latrines. Els excrements dipositats en elles solen ser de colors negrosos, però amb el temps es van tornant més grisencs. Poden arribar a fer més de 10 cm, a vegades arriben als 15 cm. D'ample fan entre 1 i 1'5 cm. Si bé solen ser cilíndrics, quant a secció, tenen nombroses deformacions. Són arrodonits per una punta, mentre que per l'altra acaba en punta. És fàcil entreveure en ells fragments de petits ossos de micromamífers o ocells (en menor mesura), o bé pèl, petites plomes, restes de fruits i fins i tot brins d'herba gairebé intactes per purgar-se.

Foto: Ignasi Batet

Latrina sobre una construcció.

Foto: Ignasi Batet

Latrina dins un forat en un marge vertical.

Les latrines solen estar sobre pedres, sobre la forquilla d'un tronc, teulades de construccions. Rarament en forats al marge d'una paret. A vegades es poden trobar excrements sols, segurament d'algun exemplar de pas.

El cau:

Li agraden els forats en grans arbres com castanyers o roures o també forats entre les roques. De fet, però li agrada qualsevol lloc on estigui tranquil·la i on se senti segura. No li agrada estar massa lluny de l'aigua.

Ignasi Batet i Trias

Bibliografia:

- SANZ, Benjamín. *Huellas y rastros de los mamíferos ibéricos*. Ed. Librería Félix de Azara. Zaragoza, 2004.
- <http://www.barbastella.org/gctsecem/paginaprincipal.htm>
- http://www.sierradebaza.org/Fichas_fauna/04_10_gineta/gineta.htm
- YGLESIAS IZQUIERDO, Ángel y ESPAÑA BÁEZ, Ángel Javier. *Rastros y huellas de Carnívoros Ibéricos*. Ed. Jaguar. Madrid, 2009.

EL GARROLLAR: cap a la consolidació del consum responsable

El Garrollar és un petit projecte cooperatiu de consum responsable i crític que busca l'alternativa al model agroalimentari actual. Aviat farà tres anys que a Vilajuïga va organitzar-se un grup cooperatiu per gestionar l'adquisició de productes alimentaris de proximitat, biològics, del temps i varietats locals i de Comerç Just; i que sempre ha procurat la relació directa amb productors i distribuïdors, ha prioritzat els petits productors artesans i ha observat la no explotació i el sou digne dels/les treballadors/es rurals. Setmanalment una quinzena de famílies d'El Garrollar reben fruita, verdura i pa distribuïts per Pagesos Agroecològics de l'Empordà. I, des d'aquesta primavera poden adquirir ous ecològics de gallines empordaneses distribuïts des de Masarac i Vilajuïga. Periòdicament fan comandes d'arròs de Pals, llegums de Torroella de Fluvià, pasta artesana elaborada amb farina ecològica de Sales de Llierca, pa artesà, ecològic i cuit amb llenya de Garrigàs, mel ecològica provinent d'abellars de Garriguella i St. Climent Sescebes, vi ecològic de Vilartolí i, des d'aquest any, oli ecològic de Vilajuïga mateix. Quan cal provisionar-se de productes forans, es procuren amb aval ecològic i/o de Comerç Just. La consolidació d'El Garrollar ha estat possible amb l'estratègia de presa de decisions en assemblea, autogestió, treball en equip i implicació de tots els membres.

Dia Internacional de la Lluita Pagesa

Per segon any consecutiu El Garrollar ha volgut afegir-se a la celebració del Dia Internacional de la Lluita Pagesa. El moviment camperol Via Campesina va escollir el 17 d'abril com a Dia Internacional de la Lluita Pagesa per recordar que, el 17 d'abril de 1996, dinou pagesos del Moviment Sense Terra (MST) brasiler van ser assassinats per la lluita per la terra a Eldorado dos Carajas, Brasil. Organitzacions de tot el món s'han sumat a la commemoració del Dia Internacional de la Lluita Pagesa que enguany ha tornat a centrar-se en els transgènics, el control de patents i llavors i la repressió de líders camperols. El Garrollar va organitzar una jornada de debat per rememorar els fets dels "sense

terra” i com a colofó de la celebració, el dinar de primavera: arrossada amb verdures i arròs de producció agroecològica.

Via Campesina

Moviment mundial que compta amb 148 organitzacions de 69 països i aglutina camperols sense terra, productors petits i mitjans, pobles indígenes, joves rurals i dones camperoles amb l'objectiu de lluitar contra la globalització econòmica que s'imposa als mercats i contra la fam. Via Campesina inicia el concepte de Sobirania Alimentària, el qual ha estat assumit per un gran nombre de moviments socials i ONG. Aquest moviment promou l'agroecologia com model camperol basat en la producció sostenible, amb recursos locals i en harmonia amb la cultura i tradicions.

Sobirania alimentària

És el dret dels pobles a determinar les polítiques agrícoles i alimentàries, dret a l'accés a la terra i als recursos naturals, a alimentar-se saludablement amb aliments lliures de transgènics, a protegir i regular la producció i el comerç agrícola interior per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible i garantir la seguretat alimentària, tot trencant amb les polítiques neoliberals imposades per l'Organització Mundial del Comerç, el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional.

Agroecologia

Ciència que es defineix com l'aplicació de conceptes i principis ecològics aplicats al disseny i maneig d'agrosistemes sostenibles i implica la realització de pràctiques agrícoles sustentades en el coneixement tècnic i científic dels processos ecològics, agronòmics i socials. Es tracta de dissenyar científicament noves concepcions i tecnologies agrícoles sobre la base de mètodes i coneixements ecològics actuals i els principis tradicionals de conservació dels recursos naturals.

Nova praxis agroecològica

El vigent sistema agroalimentari amb les seves greus repercussions (especulació del sòl agrícola, agrocombustibles, fertilitzants i pesticides dependents de la química del petroli, combustibles per al transport i maquinària agrícola contribuint a la puja de preu dels carburants) i davant la situació actual de solapament de crisis (financera, energètica, ecològica i alimentària) apareix clarament el paradigma de la Sobirania alimentària i l'agroecologia com a resposta al model capitalista agroalimentari.

Al nostre territori ja comença a ser un fet que organitzacions de pagesos i consumidors ecològics lluitin plegats per un altre model de producció, consum sostenible i solidari i lliure de transgènics, defensa del món rural i contra la destrucció del territori per les grans infraestructures de mobilitat del transport i consum energètic. I la cooperativa de consum El Garrollar vol seguir la praxis de la sobirania alimentària i l'agroecologia: una altra agricultura és possible.

Foto: L.I.P.

amb el suport de:

Diputació de Girona

Hi ha coses que **no tenen preu...** però sempre hi ha qui està disposat a **polir-se-les**

Foto: L. P.

L'Alt Empordà està amenaçat pel pas de la MAT, per la implantació irracional de centrals eòliques, i ara, a més, pel pas d'un gaseoducte d'abast europeu. Un dels llocs on es farà més visible serà en el terme municipal d'Avinyonet de Puigventós.

En la defensa del **patrimoni natural empordanès** tu pots ser part de la nostra força

Fes la teva aportació econòmica a favor de **IAEDEN / SALVEM L'EMPORDÀ**
al compte de Caixa Sabadell 2059-0825-54-8000030948